

ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

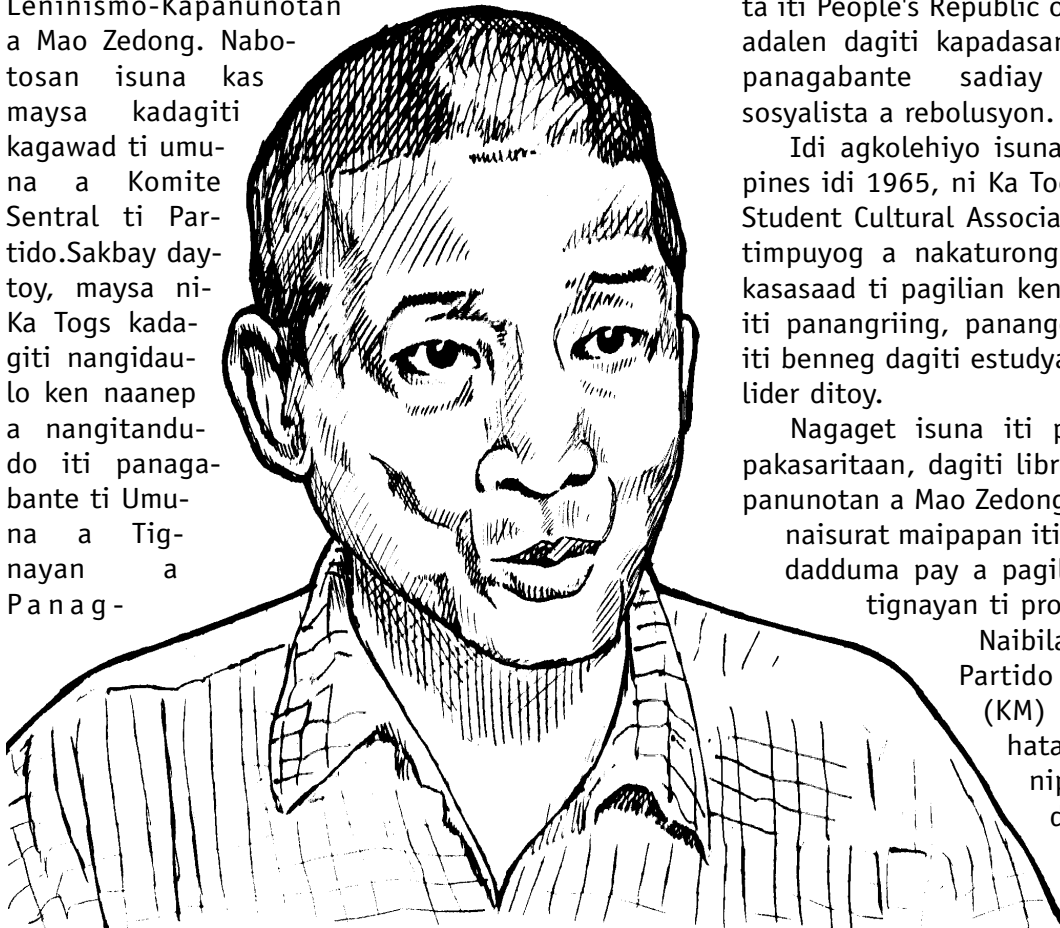
Edisyon nga Iloko
Espesyal nga Isyu
Disyembre 9, 2007
www.philippinerevolution.net

Parangal kenni Kadua Monico M. Atienza

Partido Komunista ti Pilipinas

Kangatoan a pammadayaw ti idiaya ti Partido Komunista ti Pilipinas ken intero a rebolusyonaryo a tignayan kenni Kadua Monico "Ka Togs" Atienza. Pimmusay ni Ka Togs idi Disyembre 5 iti edad a 60 kalpasan ti dandani maysa a tawen a pananglaban iti nakaro a sakit. Nasurok uppat a dekada a nagtultuloy a nagserbi kas napudno, naanep ken nalaing a rebolusyonaryo ken komunista, ken nangted ti dakkel a kontribusyon iti panagabante ti proletaryo a rebolusyon a Pilipino.

Ni Ka Togs ket maibilang kadagiti limmaok iti panangibangon manen ti Partido Komunista ti Pilipinas idi Disyembre 26, 1968 iti tarabay ti Marxismo-Leninismo-Kapanunotan a Mao Zedong. Nabotosan isuna kas maysa kadagiti kagawad ti umuna a Komite Sentral ti Partido. Sakbay daytoy, maysa ni Ka Togs kadagiti nangidaulo ken naanep a nangitandudo iti panagabante ti Umuna a Tignayan a Panag-

ilinteg iti uneg ken ruar ti PKP manipud 1967. Nairut met a sinuportaan na ti Maikadua a Tignayan a Panagilinteg nga inwayat ti PKP manipud idi 1992.

Estudyante pay laeng iti high school ket nariingen ni Ka Togs iti kauneg dagiti problema a panggimong ken iti pakasapulan ti proletaryo a rebolusyon para kadagiti pundamental a panagbalbaliw iti sistema a panggimong iti Pilipinas. Iti Boys High School ti Far Eastern University (FEU), no sadino a nagturpos kas *valedictorian* idi 1964, nagbalin a myembro ti Kabataang Makabayan ken nagserbi a lider ti *student government* iti eskwelaan. Maysa ni Ka Togs kadagiti simmurot iti delegasyon dagiti estudyante a bimmisita iti People's Republic of China tapno obserbaran ken adalen dagiti kapadasan ken nagun-od a balligi iti panagabante sadiay ti nailian-demokratiko ken sosyalista a rebolusyon.

Idi agkolehiyo isuna iti University of the Philippines idi 1965, ni Ka Togs ket nagbalin a myembro ti Student Cultural Association of UP (SCAUP), maysa a timpuyog a nakaturong iti nauneg a panagadal iti kasasaad ti pagilian ken iti Marxismo-Leninismo, ken iti panangriing, panangorganisa ken panangmobilisa iti beneg dagiti estudyante. Di nagbayag, nagbalin a lider ditoy.

Nagaget isuna iti panagbasa ken panagadal ti pakasaritaan, dagiti libro iti Marxismo-Leninismo-Kapanunotan a Mao Zedong, ken dagiti rebolusyonaryo a naisurat maipapan iti Pilipinas, China, Vietnam ken dadduma pay a pagilian ken iti sangalubongan a tignayan ti proletaryado ken umili.

Naibilang isuna iti umuna a grupo ti Partido iti Kabataang Makabayan (KM) ken nagserbi a Pangkalahatang-Kalihim ti timpuyog manipud 1968 inggana 1970. Indauloan na ti napardas a panagpalawa dagiti balangay daytoy kadagiti eskwelaan ken dagiti komunidad

iti Metro Manila ken iti intero a pagilian. Ti panagpursige da Ka Togs, kadua dagiti rinibribo nga aktibista ti KM ken dadduma pay a timmaud a nailian-demokratiko nga organisasyon masa iti uneg ken ruar ti eskwelaan, ket nagserbi a panagsagana iti paglayus ti Bagyo ti Umu-na a Kwarto idi 1970 ken iti panagpalawa ti rebolusyonaryo a tignayan iti intero a pagilian.

Nadutokan kas dadaulo ti Pambansang Kagawaran sa Organisasyon ti PKP manipud idi mabukel daytoy idi 1968 agingga natiliw idi 1974. Inwanwan na ti panangpapisga ti organisasyon ken pwersa a kadre ti Partido. Indauloan na ti panangibangon ken panangpasaknap kadagiti eskwelaan para iti nailian a demokrasya a nagani ti manopulo a ribu nga aktibista a produkto ti Bagyo. Dagiti panagadal ken panagsanay a naiwayat kadagitoy nga eskwelaan ket nangkonsolida kadagiti napataud nga aktibista, nangingato ti rebolusyonaryo a kamalayan da ken nagserbi nga ubbog dagiti kadre para iti ligal a demokratiko a tignayan ken armado a dangadang.

Nagakem ti importante a papel

Espesyal nga Isyu Disyembre 9, 2007

Ang *Ang Bayan* ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray at Ingles.

Maaari itong i-download mula sa Philippine Revolution Web Central na matakagpuan sa:

www.philippinerevolution.org

Tumatanggap ang *Ang Bayan* ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikauunlad ng ating pahayagan. Maaabot kami sa pamamagitan ng email sa:

angbayan@yahoo.com

Ang *Ang Bayan* ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

iti nalawa a panagpundar dagiti batayan nga organisasyon ti Partido, iti napardas a panagpaadu ti kameng ti Partido ken iti panangawis ken panangipatulod kadagiti aktibista a masa manipud iti intar dagiti mangmangged ken kabataan agturong iti kaaw-awayan tapno agtignay iti beneg ti masa a manalon ken agserbi iti Baro a Buyot ti Umili.

Iti tarabay ni Ka Togs, ti nagrugian a manogasut a kameng ti Partido idi 1970 ket napardas nga imadu agturong iti 4,000 idi 1974. Ginasgasut a bin-i a kadre ti Partido ti nasanay ken nagdur-as iti babaen ti panangidaulo na.

Ni Ka Togs ket nagbalin a nalaing ken epektibo a lider ti Partido. Natibker ti pagtakderan na iti dasig ken iti rebolusyon. Nagaget a nagadal iti rebolusyonaryo a teorya ken praktika. Kas kairut ti panagtengngel na kadagiti rebolusyonaryo a prinsipyo ken tarigagay ti kairut ti panangipraktika na kadagitoy iti bukod na a biag. Naanep ken naanus a nakidangadang, simple iti panagbiag, awanan ti aniaman a luho ken panagimbubukod ken awanan panagduadua iti panangited ti amin a kabaelan para iti rebolusyon. Napigsa ti determinasyon, agap, kinagaget, inisyatiba ken kinasinop iti panangipatungpal na kadagiti rebbengen. Nairut a pinetpetan na dagiti panggep. Saan a naiyaw-awan wenna nadiskaril isuna kadagiti lapped wenna pana-panawen a pannaka-paay. Managparnuay isuna iti panangrisut kadagiti problema ken iti pananggun-od kadagiti ad-adu pay a balligi.

Nalaing ni Ka Togs iti panangianwanwan ken pannakilangen kadagiti kadua iti nadumaduma a tukad ti organisasyon. Epektibo na a napatignay dagiti kadua nga indauloan na. Nauneg nga agpanunot, naanep ken sigida nga agsaludsod, maki-sinnukat ti opinyon ken makitinnu-

long kadagiti kadua iti panangipatungpal ken panangpasayud kadagiti rebbengen. Numanpay kadawyan a natanang nga agsarita, no dadduma ket ngumato ti boses na no adda dagiti problema iti panangipatungpal kadagiti trabaho, ken uray no italtalmeg na ti importante a punto iti sango ti naregta a diskusyon. Ngem, sigida a managpakumbaba a bumaw-ing, seryoso a dumdungeg ken naanus nga agpalawag, ken ni kaanoman ket saan a nagwasiwas ti awtoridad kadagiti nababbaba kanyana. Managgayem, managpakumbaba, managtulong, nalaing nga agistorya ken naragsak a kadua ni Ka Togs.

Natiliw ti kabusor ni Ka Togs idi 1974 kadua ti asawa na, ti anak da ken dadduma pay a kadua. Naglakam ti nakaro a tortyur iti ima dagiti berdugo ti pasista a diktadura a Marcos. Nakuryente ti intero a bagi na ken sininit da ti mabagbagi na. Inindeksyonan da ti "*truth serum*" iti desperasyon a pwersaen isuna nga ibutaktak ti ammo na nga impormasyon. Nagsasaruno a rabii a saan da a pinaturog bayat nga agpatpatnag nga impangngeg da kanyana ti teyp ti panagsangit ti asawa ken anak na gapu iti tortyur. Iti sango amin dagitoy, saan a nagballigi ti kabusor a buraken ti landok a pagtakderan ni Ka Togs.

Uray iti detensyon, nagtalinaed a militante ken palaban ti pakinakem ni Ka Togs. Saan a nagsardeng a nangallukoy kadagiti kadua na a tumakder ken lumaban. Nairaman isuna kadagiti nangidaulo iti naiwayat a *hunger strike* dagiti detenido a pulitikal iti Camp Bagong Diwa, Bicutan idi 1976. Imbunton ti militar ti agngarngariet a pungtot da kanyana ken dadduma pay a suspetsa da a nangidaulo iti protesta. Ginuyod da ken ti dadduma pay manipud iti regular a kulungan ken impupok da iti bartolina tapno madusa.

Nauneg ti nagbalin a sugat iti

bagi ken panunot ni Ka Togs dagiti tortyur ti militar. Naiyapan iti V. Luna Hospital kalpasan a nagsakit ti *nervous breakdown*.

Kalpasan ti nasurok maysa a dekada a detensyon, saan a napunas ti rebolusyonaryo a pagtakderan ni Ka Togs. Nawayawayaan isuna manipud iti detensyon idi 1980. Nakired ti panagpursige na a makabangon ken malabasan dagiti sugat a linak-am na iti gemgem ti kabusor. Bayat nga agpapaagas, nagsubli iti kolehiyo tapno ituloy na ti panagadal, nangala kadagiti kurso a *masteral* ken *doctorate* iti Philippine Studies ken di nagbayag ket nagbalin a propesor iti Departamento ng Filipino at Panitikan ng Pilipinas iti University of the Philippines.

Adu ti dadakkel a kontribusyon ni Ka Togs iti panagsukisok na iti pakasaritaan ti rebolusyon a Pilipino ken iti panangted ti talmeg ken panangpadur-as ti nasyunal a wika (*national language*). Impakita na iti insumite na a *masteral degree thesis* a "Tignayan a Nailian Demokratiko: Dagiti Addang ken Aktibidad iti Nasyunal a Wika" ti nagbalin nga importante a kontribusyon ken impluwensya na iti rebolusyonaryo a tignayan iti panagpadur-as ti nasyunal a lenggwahe. Maibilang iti dadduma pay nga insurat na ti "Saklaw ken Kaasideg iti Panagsurat ti Pakasaritaan ti Nasyunal a Wika: Maysa a Singasing;" "Filipino ti Tignayan a Nailian-Demokratiko (KPD): Pilosopiya ken Pulitika iti Nasyunal a Wika;" "Ti Rebolusyon ti 1896 ken ti Agtultuloy a Pannakidangadang para iti Nailian a Dignidad ken Solidaridad;" "Filipino Kas Midyum ti Analisis;" "Tignayan a Nailian-Demokratiko iti Lenggwahe;" "Ti Nailian-Demokratiko iti Panagplano a Pangwika;" "Sumagmamano a Nota ken Gramatika;" ken "Ti Pulitika kadagiti Daniw ni Huseng Batute." Adu met dagiti insurat na ken

naipablaak a naparnuay a literatura ken dagiti pataros iti Pilipino ti nadumaduma nga importante a sinurat ti dadduma pay maipapan iti rebolusyon, pakasaritaan, agham ken teknolohiya, ken adu pay.

Kas panangbigbig iti kinadalubhasa ni Ka Togs iti nasyunal a wika, naited kanyana ti Santiago Fonacier Professorial Chair on Language ken National Book Award in Linguistics. Masansan a makonsulta isuna maipapan iti panagusar ti lenggwahe a Pilipino, pareho iti limed ken ligal a tignayan.

Epektibo nga inusar ni Ka Togs ti klasrum ken dagiti panagadal tapno pasaknapen ti kapanunotan a *patriotiko*, demokratiko, progresibo ken rebolusyonaryo. Nagserbi met isuna nga adbayer dagiti di mabilang nga aktibista a kabataan iti trabaho da ti panagorganisa ken panagtignay kadagiti estudyante. Ti bassit nga opisina na ket kanayon a silulukat kadagiti "konsultasyon" kadagiti aktibista. Saan na nga impaidam ti bassit a sweldo na kas propesor tapno tulongan dagiti aktibista nga agkasapulan.

Nagbalin met a pangulo ti First Quarter Storm Movement a binukel dagiti aktibista idi panawen ti rehimen a Marcos ken agtultuloy a nagtakder ken nagkontribusyon iti nailian-demokratiko a tignayan. Masansan a nagbalin a tagapagsarita ken nagbalin a paraisaknap ti nailian-demokratiko a panirigan iti nadumaduma a porum maipapan kadagiti agdama nga usapin ken pasamak iti pulitika ken uray iti pakasaritaan.

Timmulong met ni Ka Togs iti panangibangon ken panangiwanwan iti Partido ng Bayan (**PnB**), no

sadino a nagbalin a Maikadua a Kalihim para iti Organisasyon. Idi 1987, nagbalin a target dagiti asasinasyon ti militar kadagiti lider ken kameng ti kabangbangon a partido. Tinambangan dagiti berdugo a militar ti lugan da Ka Togs ken dagiti kadua na iti PnB kalpasan ti maysa nga interbyu da iti istasyon ti radyo iti Broadcast City iti Tandang Sora, Quezon City. Nakaro a nasugatan ni Ka Togs, bayat a ti dua pay a kadua na ket natay. Napuntaan ti maysa a bala ti kal. 45 ti teltel na ken natamaan met ti maysa a saka na. Lallalo a nanayonan dagiti sugat iti bagina.

Inatake iti puso idi Disyembre 2006 ni Ka Togs. Idiay ospital dan a naammoan nga adda gayam kanser na iti karabukob a reason ti rigat na nga aganges.

Uray no saanen a nariing (*comatose*), awan sardeng ti panagbisita dagiti kadua, aktibista, gayyem ken adu pay a nagraem ken nagayat kenkuana. Di mabilang ti nangtaripato ken nangasikaso kanyana iti dandani maysa a tawen a panagsakit na.

Iti ipupusay na, sibubukel nga ited ti Partido Komunista ti Pilipinas ken intero a rebolusyonaryo a tignayan ti panangipateg iti adu a naindaklan a kontribusyon ni Kadua Monico M. Atienza iti panangibangon ken panangpapigsa ti Partido ken rebolusyonaryo a tignayan ken iti panagabante ti rebolusyonaryo a pannakidangadang ti umili a Pilipino.

Dagitoy a kontribusyon ket nauneg a naikitikit iti pakasaritaan ti Partido ken ti rebolusyon a Pilipino. Nagbunga ken agtultuloy nga agbunga dagitoy ti adu pay a panagabante ken balligi. **AB**